KATEDRA GERMANISTIKY
Posudek na magisterskou práci

Autor: Ing. Hana Héniková

Titul (česky/německy – anglicky):

Das Sprachbild der Frau im Deutschen und im Tschechischen

Linguistic Picture of Woman in German and in Czech

Oponent: Mgr. Marie Krappmann, PhD.

Hodnotící kritéria	**% podíl na celkové**	**hodnocení 1,0–4**
Téma:	10%	1
Metodologie:	25%	3
Vytvoření korpusu a jeho analýza:	25%	2
Použití odborné literatury:	15%	1
Struktura a forma:	15%	2
Bibliografický aparát:	10%	1
Celková známka před obhajobou:		1,9

Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:

1. Erklären Sie, was Sie unter dem Begriff „Wortfeld“ verstehen. Beschreiben Sie den historischen Hintergrund, vor dem sich die Wortfeldtheorie entwickelt hat.

2. In dem Kapitel über das Bild der Frau in den phraseologischen Wendungen klassifizieren Sie Wendungen wie „Frauen sind doch bessere Diplomaten“ oder „die weise Frau“ als Phraseologismen. Erklären Sie, warum.

3. Überlegen Sie, welche Unterschiede zwischen einer korpusbasierten und einer wörterbuchbasierten Untersuchung eines Wortfelds bestehen. Welche Vorteile und Nachteile sind mit den beiden Zugangsweisen verbunden?

4. In Ihrer Arbeit werden vordergründig die Parallelen zwischen dem Bild der Frau in den deutschen und tschechischen Wörterbüchern betont. Haben Sie auch relevante Unterschiede festgestellt?

Cítí-li konzultant/oponent*) potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby verbálně, nechť tak prosím učiní zde (příp. na přiloženém archu)

Předložená diplomová práce se podle titulu zabývá jazykovým obrazem ženy v češtině a v němčině, ve skutečnosti se ovšem jedná o výzkum omezený na slovníková hesla. Tato skutečnost by v názvu práce měla být zmíněna. Na základě vybraných lexémů, které autorka chápe jako „Wortfeld“ pojmu žena, je podrobně popsáno, jakým způsobem je konceptuální obraz tohoto pojmu zachycen ve slovnících. Teoretický základ tohoto výzkumu tvoří především kognitivní lingvistika, teorie metafory a teorie stereotypu.

Z metodologického hlediska lze práci vytknout následující nedostatky:

1) Není úplně zřejmé, co autorka chápe pod pojmem „Wortfeld“. K analýze bylo vybráno několik lexémů, aniž by bylo podrobněji vysvětleno, proč budou zkoumány právě tyto pojmy. Proto není zřejmé, proč jsou např. analyzovány lexém Witwe a anglicismus Callgirl, a ne jiné (např. Geliebte a Tussi). Chci tím říci, že výběr působí nahodile. Navíc je výběrem evokován dojem, že „Wortfeld“ pojmu *žena* se skládá pouze ze substantiv.

2) S tím souvisí druhý metodologický problém. Základní sémantické rysy slovního pole žena, které autorka na základě opozic shrnuje v resumé, si vlastně nadefinovala sama hned na začátku práce výběrem lexémů. Jedná se tedy o cirkulární postup, při kterém jsou výsledky předvídatelné již před započetím výzkumu.

3) Ačkoli se jedná o primárně komparativní práci, chybí explicitní srovnání. V závěru (102) je pouze konstatováno, že obraz ženy v německých a českých slovníkových heslech je velmi podobný.

I přes zmíněné nedostatky v metodologii se ale jedná o práci zajímavou a pečlivě vypracovanou. Autorce se podařilo inteligentně propojit vybrané teoretické modely se samotnou analýzou. Kapitoly, ve kterých jsou prezentována teoretická východiska, svědčí o tom, že se autorka výborně orientuje v sekundární literatuře a je schopna ji využít v praktickém výzkumu. Snad jen poslední podkapitola teoretické části s názvem „Oppositionen“ působí nedodělaně a nahodile. Mohla být bez problémů začleněna do podkapitoly zabývající se teorií metafory.

Jazykově je práce na dobré úrovni. Občas se vyskytují drobné přehmaty na lexikální rovině (namátkou s. 4 „Hauptausgang der gegebenen Disziplin“) a morfologické rovině. Na syntaktické rovině se často objevují složité větné konstrukce, které ale gramaticky nedávají příliš smysl (např. S. 5 „Wir suchen die Antworten auf die Fragen, was die Sprache, vor allem die Muttersprache davon zeugt, wie wir denken.“) Grafika na str. 28 je nečitelná a na grafiku na str. 26 je chybně odkazováno (102, 106).

Navzdory zmíněným metodologickým a jazykovým nedostatkům považuji práci za přínosnou a svědomitě vypracovanou a doporučuji ji k obhajobě.

Podpis oponenta (jen v tištěné verzi):